

Autismus

- z řeckého autos = sám
- vrozená vada komunikace, založena na afektivním nesouladu. Patří mezi pervazivní vývojové poruchy organického původu

Normální lidé navážou s ostatními oční kontakt, budou se s nimi smát, s radostí objímat. Autisté ale ne. Místo toho např. vyjmenují telefonní seznam, spočítají sirky během minuty a věci poskládají podle druhu, velikosti a barvy.

Autismus je jednou z nejzávažnějších poruch dětského mentálního vývoje. Jedná se o vrozenou poruchu některých mozkových funkcí. Porucha vzniká na neurobiologickém podkladě.

Duševní vývoj je narušen hlavně v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Doprovází ho specifické vzorce chování.

Autismus je už od pradávna nemocí, která v lidech vyvolává mnoho otázek. Takoví lidé totiž žijí ve vlastním světě, který nikdo nedokáže pochopit. S lidmi si moc nerozumějí, přáteli nehýří, straní se kolektivu a často se ani nenaučí pořádně mluvit. Zato ale dokážou být posedlí určitým tématem, takže takzvaně přes noc se z nich může stát odborník na počítače, majáky nebo třeba jízdni řády. Pro lékaře ale dodnes visí nad autismem mnoho otazníků. Hledají nejen důvod nemoci, ale hlavně způsob, jak ji vyléčit.

Jako první nemoc popsal v roce 1943 americký psychiatr Leo Banner.

Autismus se projevuje zhoršenou společenskou komunikací, omezením zájmů a aktivit, aktivity se stereotypně opakují, příznačné je vytrvalé zaujetí detailními částmi jednotlivých předmětů.

Bývá někdy charakterizován jako uzavření se do sebe, odlidštění, neexistence spojení s reálným světem. Autisté mají potíže porozumět symbolům, na nichž je celá společnost závislá, činí jim potíže jazyk a sociální komunikace.

Často bývá kombinován s jinými poruchami či handicapem psychického i fyzického rázu (mentální retardace, epilepsie, smyslové poruchy, geneticky podmíněné vady atd.). Často se přidružuje problematické chování rozdílné intenzity.

Autismus může mít hodně podob – od nejtěžší formy, kdy se dítě nenaučí mluvit a je totálně odříznuté od světa, až po lehčí formy, jako například Aspergerův syndrom, při kterém se pacient dokáže včlenit do společnosti a více či méně v ní přežít.

Aspergerův syndrom - obdobné problémy jako u dětí s autismem. Intelektivně jsou dobře vybavené, některé jsou i výrazně nadané (naučí se samy číst, rozeznávají brzy číslice či písmena, umí citovat z encyklopedií, hrají šachy, ovládají počítač, mají vynikající mechanickou paměť). Výchova dítěte s Aspergerovým syndromem je velmi obtížná, frekventovaně se vyskytují vývojové poruchy chování, hyperaktivita, poruchy pozornosti a nedostatečná kontrola emocí. V dospívání mohou trpět depresemi, mají sklony k sebepodhodnocování.

Možné příčiny autismu:

- genetické faktory
- různá infekční onemocnění a chemické procesy v mozku
- kombinace těchto faktorů

Zajímavý je také jejich přístup k jídlu. Vybírají se pouze určitý druh stravy. Většinou podle barvy nebo tvaru. Na talíři se je nejprve pečlivě uspořádají, až pak se mohou pustit do jídla.

Co je pro autisty, speciálně pro lidi s Aspergerovým syndromem, typické, je strach ze změn. Jsou schopni sami cestovat nebo vyřizovat nejrůznější úkony, ale pokud všechno probíhá podle předem naučeného plánu. Jakmile například dojde k dopravní zácpě nebo je úřad zavřený, začnou být nervózní a nedokážou si v dané situaci poradit. Dalším projevem autistů je to, že odmítají tělesný kontakt, objímání je jim cizí a i jiným tělesným kontaktům se zdaleka vyhýbají.

A právě slavných lidí s tímto syndromem je na celém světě nepočítaně. Většinou jsou mistry ve svém oboru, ale jejich genialita je vyvážena jinými nedostatky, například na poli komunikace.

Albert Einstein

14.3.1879 – 18.4.1955

Místo narození: Ulm, Německo

Povolání: fyzik, nejslavnější vědec 20. století, vytvořil speciální a obecnou teorii relativity

Narodil v židovské podnikatelské rodině, dětství strávil v Mnichově, kde měli rodiče malou továrnu na elektrické přístroje. Už od mala dělal svým rodičům starosti – do tří let totiž vůbec nemluvil. Ani pak to s ním nebylo o moc lepší. Naučil se jen několik vět, které do svých sedmi let opakoval pořád dokola. Svět ale ještě nevěděl nic o nemoci jménem autismus a proto byl Einstein okamžitě zaškatalkovaný jako zaostalé dítě. Až o 130 let později vědci zjistili, že jeho vývoj dával jasné znamení, že trpěl touto duševní poruchou. Konkrétně se u Einsteina jednalo o Aspergerův syndrom (lehčí formu autismu).

V dětství měl nejprve domácí učitelku, ta se ale jen těžko vyrovnávala s jeho výbuchy vzteku. Později při školní docházce sice nereagoval na otázky učitelů s takovou rychlostí jako ostatní žáci, ale to mu nebránilo v tom stát se premiantem třídy. Jakmile skončila výuka, rozeběhly se všechny děti na blízké hřiště – jen Einstein dával přednost knihám. Vždy si na několik hodin sedl do koutku a studoval. Lehčí podoba jeho nemoci mu nebránila v učení, a tak může pomalu vstřebávat vědomosti, které mu nakonec přinesou odměnu nejvyšší – Nobelovu cenu (v roce 1921).

Po příchodu na střední školu ale z premianského výsluní padá rychle dolů. Nezajímá ho nic kromě matematiky a fyziky. Jeho učitelé o něm tvrdili, že je při vyučování nešikovný a nesoustředěný. Tato vlastnost mu zůstává i v dospělosti, kdy se z něho stává typický „popletený profesor“. Pořád někde něco zapomíná, během rozhovoru se najednou sebere a odchází pryč a neustále si mumlá své myšlenky pro sebe. Jsou to jasné známky Aspergerova syndromu.

Teorii o autistickém Einsteinovi potvrdila také pitva géniova mozku, při které se zjistilo, že rýha, která odděluje v mozku týlní lalok, je zkrácená. A právě tato odchylka se objevuje nejčastěji u autistů a způsobuje problémy s mluvením.

Navíc měl Einstein autismus v rodině, a to dávalo k propuknutí nemoci u něho samotného velkou šanci.